

PASVALIO PETRO VILEIŠIO GIMNAZIJA

DOVILĖ VYŠNIAUSKAITĖ,

HUMANITARINIO PROFILIO SOCIALINIŲ MOKSLŲ PAKRAIPOS

3 E KASĖS MOKINĖ

**MARIAUS KATILIŠKIO RETŲ ŽODŽIŲ
ŽODYNAS**

Kūrybinis darbas

**Darbo vadovė
mokytoja Vitalija Indrišionienė**

**PASVALYS
- 2003 -**

IŽANGA

Marius Katiliškis – sodraus epinio stiliaus rašytojas. Dažniausiai lietuvių prozoje didelį buitinį, etnografinį, konkretumą, apčiuopiamą tikroviškumą peršviečia skaidrus poetinis regėjimas, mąslus žvilgsnis.

Novelių romane „Užuovėja“ lyg sustingsta prarasto laiko akimirka, todėl viskas paryškinta, išdidinta. Kalba šioje knygoje ypač sodri ir žodinga. Rašytojas pasakoja gyvai ir nuotaikingai, net ir keiksmažodžiai atrodo gražūs, o išdaigos nepiktos. Daugelio gražių žodžių prasmę galima tik nujausti. „Daugelis skuṇdžiasi, kad galybės mano žodžių nesupranta. Kuo aš dėtas, kad nesupranta? – piktinasi rašytojas. „, tiek ir tiek retų , nuostabių žodžių turiu atidėti, kad garbusis skaitytojas suprastų. Kita tiek redaktoriai ir leidėjai nubrauko , baimindamiesi netekti skaitytojų. Žinau tikrai retų žodžių...“

Epiškas romano vaizdas visada labai išraiškingas, „, nesušukuotas“, tarsi „sušiauštas“ rupaus žodžio, liaudiško keiksmažodžio, šiurkštaus palyginimo. Kitokios intonacijos – švelnios, ilgesingos – pasigirsta, kai rašytojas iš kasdienybės laiko ir erdvės persikelia į šventišką aplinką, apeigu momentą, jausmų ar gamtos pasaulio aprašymą. Gamtoje tiek daug spalvų, kvapų, garsų, kad kūrėjas apsviaigsta besigerėdamas, besigrožėdamas.

M. Katiliškio žodžiai praturtina, pažvairina lietuvių kalbą. Daugelis žodžių jau nebevartojami, mums XXI a. skaitytojams sunkiai suprantami.

Šių žodžių reikšmes galima rasti Lietuvių kalbos akademiniame žodyne. Mano kūrybinio darbo tikslas – surinkti kuo daugiau M. Katiliškio žodžių, kurie jau nebevartojami. Sudarytas retų žodžių žodynėlis padėtų lengviau orientuotis M. Katiliškio knygose.

Abrakinė – (daikt.) maišelis, skirtas avižoms pilti, laikyti. Pvz. Ir Kristina, pareidama iš kitos pusės, matė vazaunės pririštą arkli, édantį iš abrakinės avižas.

Adverniškai - (prievid.) kitaip, atvirkščiai, priešingai tariamas,pvz. Pamégino ir iš galo, kaip piemenys prasimano su poteriais- adverniškai.

Alasas- (daikt.) balsas , triukšmas,šūksmas, klegesys. Pvz. Žvirblių alasas krutina ausis, tartum iš viso sodžiaus ir vienkemių jie suléké į vinkšnā ir debesiu duodasi aplink ją.

Apyvaras- (daikt.) skrybélés, batų, kepurės raištis. Pvz. Atgriotavo įnamio Melio **Antanas** iš Pakarmiekų alksnynės, iki kelių nusivinijojės baltus autus apyvarais.

Ardas- (daikt.) jaujos kartis ant kurios stato džiovinamus linus ar javus. Pvz . neatsispiri jam – medumi tepa kaip jaujų, būdavo iškūlus ir pavirtus ant maigų, čia pat po ardais, apyaušrio bluostui.

Arkaniuolas- (daikt.) arkangelas. Pvz. Viršuje- Gabrielius arkniuolas pučia vamzdį.

Atkarus- (daikt.) atkaklus, priešingas, nemalonus, atstumiantis. Pvz. Ją surémé atkarumas ir paraudusi iš pykčio galvojo , kokie nesékmigi buvo Stočkaus bandymai.

Atvaša -(daikt.) atauga, atžala, atšaka. Pvz. Kas do našumėlis tavo- kaip atvaša iš kelio.

Aukšlė-(daikt.) nedidelė karpinių šeimos žuvis. Pvz. Dabar ką tu žmogus su tokiais aukšliais?

Aukštinelkas-(būdv.) ant nugaros atsigulęs, atvirkščias. Pvz. Gulėjo aukštinelkas ir nejudėjo, net sąnariai nutirpo.

Barkšoti- (veiksm.) būti atsikišusiam, kyšoti, styroti. Pvz. Kelios perkaušusios obelys barkšojo apdžiūvusiom šakom, iki pusiaujo įsibridusias į smilgas ir kumelrūgštės.

Bastytis- (veiksm.) be tikslø vaikščioti, klajoti, valkiotis. Pvz. Bus tau bastytis!

Brandavynė -(daikt.) derlius, užderéjimas. Pvz. Dék visą šnabj ir visą brandavynę, kurią turi ratuose.

Bestija-(daikt.) gyvulys,žvéris, nenaudélis, biaurybė. Pvz. Tegul tik pasirodo mano kieme, bestija! Pinigu jam!

Biesas- (daikt.) velnias, kipšas, biaurybė, nenaudélis. Pvz. Tegu mane biesai raito.

Birkavas- (daikt.) 10 pūdų svorio matas. Pvz. Pusę birkavo iš karto.

Bitlesė -(daikt.) musinukių šeimos paukštis. Pvz. Ant kiečio viršūnés suposi žvali bitlesė, snapu pašydama sparnų plunksnas.

Biznoti -(veiksm.) pamažu bėgti, bidzenti. Pvz. Jis biznojo risčia, bet netrukus užduso.

Blausiai- (prieveiksm.) niūriai, nykiai. Pvz. Jie buvo beužsiimę blausiai žaliuoti.

Bliaustis- (veiksm.) niauktis, būti nesmagiam, susiraukti. Pvz. Lyk, lyk ,lieteliau,- piemenéliams bus geriau !..- blaustosi gindami namo.

Blūsčioti- (veiksm.) nelygiai degti, mirkščioti. Pvz. Žiburyus su aprasojuisi stiklu, užliejamas šnypčiaučio debesio , blūsciojo ir temo , vos beapšviesdamas blizgančius kūnus.

Blūškis -(daikt.) gūsis, kirtis, smūgis, dūžys. Pvz. Kaip vėjo blūškis lapus pašnekina.

Brankinti- (veiksm.) pliekti, duoti, braukti. Pvz. Nuo brastos atkilo pliauškėjimas- kas nors braukino perdžiūvusius tekinius.

Branktas- (daikt.) toks įrankis saiko kaupui nubraukti. Pvz. Nesaugo ir branktais ardami užkabina.

Brakšteléti- (veiksm.) kiek subraškėti , trakšteléti. Pvz. Vežimas brakšteléjo iš vietas.

Brasta - (daikt.) negili upės vieta, per kurią galima perberisti, pervažiuoti. Pvz. Vasaros metu iš Kiburių , kélési toje vietoje kieto žvyro sekla brasta, kad arkliai atsigertų ir subrinktų perdžiūvę telkiniai.

Brazdėti -(veiksm.) tarškant, važiuoti, bildėti, brazdant judeti. Pvz. Netruksim nubrazdėti.

Brékšma- (daikt.) prietema, tamsuma. Pvz. Brékšma tirštai guli į kiemą – daugiau jau nebegaléjo sutemti.

Brékšti- (veiksm.) aušti, švisti, temti. Pvz. Pamažu brėško.

Brikelė - (daikt.) šventadieninis vežimas. Pvz. Atsibeldės svetimon parapijon, kur mažai kas pažino, didžiu nešesi pasiputęs brikelėje.

Brungzti- (veiksm.) ūžti, zvimbti, trimbtii. Pvz. Svirlių pilni krūmai ir žolė, ir karkvabalai, brunzgė, kietais sparnais subrazdindami lapus.

Brūklis - (daikt.) drūta lazda, žagaras, rykštė, koks įnagis mušti. Pvz. Kad paimsiu brūklį!

Bruožti - (veiksm.) brēžti, dréksti, braukti. Pvz. Išdvakusios medinašių stebulės maskatavo, bruožęsi į užkaiščius.

Boluoti - (veiksm.) baltuoti. Pvz. Pagružės lauke šiek tiek bolavo.

Bonė - (daikt.) bokštas. Pvz. Bažnyčios bonė tirpo, virpėjo mėlynėje ir lyg svyravo, praslenkant pra kryžių debeseliui.

Buinus - (būdo.) riebus, vešlus. Pvz. Bet vaikelis buinus ir sveikas.

Ciesorius -(daikt.) monarchas, imperatorius. Pvz. Ir šalia jų liepsnos liežuviais, tviska ciesoriaus karūna.

Čebatėlis - (daikt.) kurpelė. Pvz. Lindo į tamsiai mėlynus čebatėlius ir skendo giliose tuliponų taurėse, tartum sudėtose maldai vaikų rankutėse.

Čemeryčia -(daikt.) čemerys (augalas). Pvz. Kartus kaip čemerys.

Čerpimas - (daikt.) čirškimas. Pvz. Sodžius suposi kmynų žieduose, apsalęs žiogelių ir svirplių čerpime.

Čionai - (prieveiksm.) šioje vietoje, čia. Pvz. Tam visus čia ir sušaukiau.

Čiukuras - (daikt.) stogas. Pvz. Šiaudinis pirties čiukuras rūksta.

Čiupra - (daikt.) galvos plaukai, sprandas, pakarpa. Pvz. Jis nelaukęs pagaus trinkti Beržiniui čiuprą.

Čykstus - (būdv.) šykštus. Pvz. Gerai sako- senovės žmonės čykštūs.

Daboti - (veiksm.) saugoti, mylēti, žiūrėti. Pvz. Ir savo mergapalaikes dabok.

Dargus - (būdv.) bjaurus, nemalonus, negražus. Pvz. Bus dargus pluoštas ir sėmenys sunkios

Diendaržis - (daikt.) lauke gyvuliams užtvertas gardas, aptvaras. Pvz. Senelis gi, jei jis nemelavo, ratuotą žąsų pulkų susuko ir susivarė į diendaržį.

Doklas -(daikt.) didelė apvali pintinė pašarui pilti. Pvz. Pailgai apskrita ir tokia didelė kaip doklo dugnas.

Draikiotis - (veiksm.) nerimtai elgtis, ištvirkauti, valkiotis. Pvz. Kur draikiojeis visą dieną?

Drala - (daikt.) žala. Pvz. Tai žal čiai, mat kiek dralos bus pridarę.

Draugas - (daikt.) vežimas, vežėčios. Pvz. Galėčiau įsispręsti į draugas ir važiuoti, bet teguk arkliai pasigauna atole.

Dreižti - (veiksm.) vilktis. Pvz. Po vakarienės, dar moterims negrįžus iš pirties, pusbernis jau dreižė pro duris.

Dudenti - (veiksm.) kalbėti. Pvz. Lyg per miglas dudeno Stočkus pagiringai.

Duskinti-(veiksm.) daužyti, belsti. Pvz. Kitus duskino duris, barškino langus ir šaukė.

Gaižus - (būdv.) gailus, šleikštus, kartus. Pvz.Tas gaižus lūkestis jau išlauktas ir bus nuneštas kitur...

Galionas-(daikt.) auksu ar sidabru austą juostelė drabužiams ar baldams puošti. Pvz. Kareivišku mundierium,vien auksais ar galionais nusiuvinėtas.

Garaukščiuoti - (veiksm.) daryti garaukštis, raukšlėti. Pvz. O va jau debesys įniko garaukščiuotis ir drumstis, lyg juos kas būtų šluokštelięs žiupsių druskos.

Garksoti - (veiksm.) būti kur be reikalo, žiopsoti, riogsoti. Pvz. Gelsvo, laukinės pelės plauko, su tamsia driūže per nugara sena Lapeikos kumelė garksojo atvėpusią apatinę lupą.

Gergūžeti -(veiksm.) augti. Pvz. Apgergūžėjės storai. Kokią valandą degtų.

Girgždelė - (daikt.) girgždėjimas. Pvz. Ar tu baigsi kada su ta savo girgždėle.

Gniuži - (veiksm.) riestis kniaubtis. Pvz. Stepas lenkësi, gniužo.

Gniužulas - (daikt.) gabalas. Pvz. Pirštais apgniaužydama kiekvieną, pagaliau surado gniužulą.

Gorčius - (daikt.) skysčių ar byralų matas lygus 2,8 litro. Pvz. Andai, Norvaišų Bandza buvo užsiprašęs keletos gorčių.

Grebėsta -(daikt.) kartelė kalama skersai stogo gegnių. Pvz. Ant vidurinių stulpų užkélé skersinius grebéstus.

Grėdas -(daikt.) lova, gultai daugeliui žmonių gulėti. Pvz. Tepė taukais kamanas ir kalmus, sudžiuvusias ir sujuodusias, bekybant klétėse ant grėdų.

Griščeti - (veiksm.) girdždėti, griežti. Pvz. Ji šaukėsi mirties, girkšėdama dantimis.

Griotuoti -(veiksm.) keliauti, eiti. Pvz. Atgriotavo įnamio Melio karšinčius iš Pakarnių alksnynės , iki kelių nusivyniojęs baltus autus apyvarais.

Grįžtė- (daikt.) išbrauktu linų sauja, ryšulėlis. Pvz. Mitulės garbanoti karčiai ir uodega lyg iš mintuvų išimta linų grįžtė purtēsi nuo mažiausio krustelėjimo.

Grucė- (daikt.) koše. Pvz. – gana, gana... Tu, vaspana, pati jaunajį kamendorių į grucę sugrūsi.

Guba- (daikt.) rugių ar kviečių ritė. Pvz. Kai dalgiai žvanga, rišėjos dėlioja varpas, susėdusios po guba.

Gūdumas- (daikt.) nykumas. Pvz. Tada jis girdi varpus aukštoje varpinėje pačiame vidurdienyje, pačiame kaitros gūdume, kai nebejuda lapas ir šauksmas ištirpsta pakely.

Gudinti- (veiksm.) gusti, pratinti. Pvz. Turime juk pragudintų vyru.

Gumšuoti -(veiksm.) linguoti. Pvz. Tolumoje sugumšavo Gružiškių medžiai.

Gumulioti- (veiksm.) velti, daryti gumulus, sukti. Pvz. Miško pakraštyje, ten, kur iš jo išbėgavieškelis, kažin kaip susigumuliau, susisuko stulpu, lyg artėtų verpeto nešamos dulkės ir lapai.

Gūnia- (daikt.) marškavežimo sėdynėi ar arkliui apdengti. Pvz. Prisisémė ąsotai ir uždangstė gūniomis.

Gvelbti- (veiksm.) glemžti, imti, grobti, vogti, rūpintis. Pvz. Bene sergi? Ar skauda kas? – gvelbési senoji.

Gviešti- (veiksm.) pavydėti, geisti. Pvz. Ant svetimo, ant kito gero, kaip čia sakant, neužsigviešiu.

Gvoruoti- (veiksm.) žiopsoti, šnekėti. Pvz. Vaikas jau auga – gvoravo kalvėje kaimynai.

Eibė-(daikt.) žala, skriauda, nuostoliai. Pvz. Pusberniai gatvėse laikėsi būryje, tardamiesi kokią eibę ištaisyti.

Išimtinė-(daikt.) išlaikymas, kurį duodavo tėvams vaikai, perėmę iš jų ūkį. Pvz. Vaitiškis nešė iš savo išimtinės kas tik reikalinga.

Įnamiaudamas-(būdv.) būdamas įnamiu. Pvz. Ką darysi- Levukas mėgo lašelį ir žmonių draugystę , kad ir prie bažnyčios įnamiaudamas.

Ypata-(būdv.) ypatinga, reta. Pvz. Žio tokia ypata, tai didžiau kaip generolas arba gubernatorius,- lingavo Vaitiškis Aleksandra.

Jerubė-(daikt.) tetervinų šeimos paukštis, virbė. Pvz. Ir vėliau ramiais lamstais nusiklosto į gulstinius dryžus, lyg tai viskas eitų iš védinimui atidarytų kraičio skrynių , ir raibom jerubės plunksnelėm išsikaišo.

Laidarynė -(daikt.) užtvaras prie tvartų gyvuliams suvaryti, diendaržis. Pvz. Kitos laidaryje barėsi su karvėm.

Lalėti-(veiksm.) dainuoti, triukšmauti. Pvz. O paskui tai jau lalėdami pradėjo eiti.

Lamstas - daikt.) vingis, raštas. Pvz. Ir vėliau ramiais lamstais nusiklosto į gulstinius dryžius, lyg tai viskas eitų iš védinimui atidarytų kraičio skrynių , ir raibom jerubės plunksnelėm išsikaišo.

Lamstuotas-(būdv.) su lamstais, raštais. Pvz. Lamstuotas gūnias surinko iš šeimininkų arkliams apdengti.

Lakudra - daikt.) kas be darbo bastosi, tinginys, valkata. Pvz. Išmušiu iš galvos ta lakudrą! Pasileidėle...

Lanktis-(daikt.) rankoje laikoma lazdelė su rageliais galuose siūlams lenkti. Pvz. Klepetavo lankstis, tarškėjo vytuvai- moterys metė audeklą į stakles.

Lendravoti-(veiksm.) keliauti, vaikščioti. Pvz. Vienok jaunystėje judu smagiai yra palindravoję, eidami per svietą brandininkais.

Liežti-(veiksm.) graužti, išplauti. Pvz. Nuliežtas staigaus ir nesiliaujančio pietų vėjo, kurs laužo ledus, košia miškus ir debesys nugrūda kažin kur, gal už miškų, gal dar toliau.

Liuobti - veiksm.) triūsti apie namus, šerti gyvulius. Pvz. Viena pareikit! Padesite namie apsiliuobti!

Liūgnelis- daikt.) liūnas, klampynė, purvynas. Pvz. Kirto ežias, užklojo liūgnelius ir mirkstantį ledą.

Ličyna-(daikt.) bjaurybė, parazitas. Pvz. Akis išdraskysiu tam ličynai! Šunis paleisiu nuo lenciuogų.

Lygmė - daikt.) pakilimo aukštis, lygis, lyguma. Pvz. Netrukus ji buvo už tvartų, kur kelios žvaigždės tirpo molkastės lygmėje, tarp maurų ir vandenu mėtų.

Kabriai - prieveiksm.) drąsiai, vikriai. Pvz. Kabriai kilojo audeklus. Juos visus reikėjo išimti.

Kamža-(daikt.) baltas bažnytinis drabužis. Pvz. Zakristijoje rikiuodavo ir skirdavo besipešančius vaikpalaikius, kurie kamžomis baltais apvilkti eidavo po du klūpoti.

Kapnoti-(veiksm.) eiti, keliauti, žingsniuoti, risnoti. Pvz. Gelsvo, laukinės pelės plauko, su drūže per nugara kumelė iš léto nukapnojo per akmens pažystamu keliu.

Katėti-(veiksm.) kvarksėti. Pvz. Katėjo neramiai susitūpusios vištos- ir jų laktas palietė mėslavėžis.

Kaupas-(daikt.) kauburys, krūva. Pvz. Šilumos Vincei!- du kartus plojo šake į kampą.

Kavalšis-(daikt.) kulšis, koja. Pvz. Nupliko, sakys, kaip Krikštėnų šunbajoris, kuinai kavalšu nepavelka,kad nė atlaiduose, nė pakasynose.

Kepšė - daikt.) prasta kepurė. Pvz. Ogi Elija – ar nebus kur kepšių užvertęs?

Keliūta-(daikt.) mažas, mažai važiuojamas keliukas. Pvz. Sukdamas aplink galvą vadžias, stačias ant skersos lentelės, lėkė risčia iš lauko tuščiais minkšta pūdymo keliute.

Keturnytis-(būdv.) audimo būdas. Pvz. Supurtė pagalvius, perbraukė platų ir standų returnytą rankšluoste.

Kiekiškas - daikt.) taurė, stikliukas. Pvz. Po kiekiškėl...- pamėgdžiodamas plonai nutęsė Lapeika.

Kieminėti - veiksm.) svečiuotis, viešeti. Pvz. O aš turiu pasikieminėti, aplankytį gimines ir kūmus.

Kirpentė- daikt.) kirvio pentis. Pvz. Pasmaginės ir pasukės virš galvos, subliuvo kaip jautis, permuštas kirpente į kaktą.

Kinkuoti- veiksm.) linksėti, knapsėti. Pvz. Suklaupusios kinkavo ir laukė išeinant kunigo, kad galėtų ranką pabučiuoti.

Kobrinėti-(veiksm.) laipioti, sunkiai vaikštinėti. Pvz. Ketvergis Vitkaus avinas tekis kobrinėja pačiu paviršiumi, skabydamas kur kokį dobiliuką.

Kodylas-(daikt.) smilkalas. Pvz. Kaip altorius kodylais garavo birželio naktis.

Koronė-(daikt.) bausmė, kankynė, vargas, nelaimė. Pvz. Nuo pavietrės ir ledų koronės apsaugok, Viešpatie...

Kožnas-(įvard.) kiekvienas. Pvz. Pamégintum mano vietoje, kai kožnas šaukia savo akuotą,- numojo nervingai Maršalka.

Klakséti-(veiksm.) tikšeti. Pvz. Klaksėjo barškalai, švytavo uodegos.

Klastyti-(veiksm.) braukti, šluoti. Pvz. Voratinkliai iš patamsių kerčių išklastyti.

Klaupka-(daikt.) koks nors padéklas po keliais klauptis. Pvz. Pagaliau buvo likę tik keletas ties klaupkomis ir tamsiame kampe po viškomis, kur lingavo žilutėlę galvą ties aukų skardine užsnūdusi senelė.

Klepetuoti-(veiksm.) klibeti. Pvz. Klepetavo lauktis, tarškėjo vytuvai- moterys metė audeklą į stakles.

Kliaugti-(veiksm.) kalbėti, čirkšti. Pvz. Ir ypatingai žvirbliai kliaugė Dargužio vinkšnoje.

Kliaudė-(daikt.) trūkumas. Pvz. Jei imti, tai kad butų paimta, be kliaudžių.

Kliautis-(daikt.) pretekstas, priežastis. Pvz. Kaimynės nesiliaudamos smalsumu, išradusios kokią kliautį, slinko į kiemelį.

Klukséti -(veiksm.) kvaksėti. Pvz. Nė pėscias, nė važiuotas nebeišsuko iš kiemo, tik pačiame gatvigalyje kluksėdama višta vedėsi višciukų būri.

Knapsoti-(veiksm.) snauti, stovėti nuleidus nosį. Pvz. Vaikščiojo ir vis nuo tolo, ir vis ratu, o jis kaip kipšas iš Kiaulių Peklos, knarps'o prie deguoto kubilo.

Kniaubti- (veiksm.) lenkti, kišti galvą į ką veidu žemyn. Pvz. Moteriškosios kniaubėsi priekin, lyg norėdamos stačiai iš burnos pagauti žinią.

Kniesti - (veiksm.) rūpēti. Pvz. Piemuo spruko į laidarį ir atsikėlęs vartus išsivarė karves ir avis, nors jam labai knietė matyti sueigą.

Knerkti -(veiksm.) verkšlenti, zysti. Pvz. Vaikai liovėsi spurdėti ir knerkti, išplėtę kaip vaivorus tamsias ir dideles akis.

Kniumbti- (veiksm.) kristi. Pvz. Pražulniai į abi puses kniumbauti, sudalyta ūkininko šešelio.

Kniurvinti- (veiksm.) badyti, kasti, krapšyti. Pvz. Tereikėjo šiaudu pakniurvinti, pralaužti srovei takelį.

Kniosterēti- (veiksm.) staiga kilstelėti galvą. Pvz. Paskui kniosterėjo ir nukėlė kepurę kryžiu, ant aukštai supiltu kaubrio stovinčiam, Gorą šilo išsilenkime.

Kretilas- (daikt.) didelis rétis iškultiems javams pilti, sijoti. Pvz. Ir jis uždarо anoje pusėje slėsnumą kaip didelį kretilą, pavožtą gailiai išsigiedrinusiu rudens daugumi.

Križelys- (daikt.) žemais kraštais, be lanko ir rankenų krepsys, pintinė. Pvz. Oi tu kreželi, motinos pamestas.

Kriošeti- (veiksm.) gulėti, tūnoti. Pvz. Užpakaly, kaip neatsikrataoma velnio boba, kriošėjo deguto kubilas.

Kryžiavonė- (daikt.) kryžius, kryžio formos. Pvz. Išgirdau vėjo šiušenimą vinkšnose ir mačiau mediniai spinduliu smūgiais pašiauštą kryžiavonę, įsmigusią aukštai mėlynėje.

Kukenti -(veiksm.) šaukti kiaulę. Pvz. – kur čia negirdėsi, tétuši? – kukeno tos, pasikniaubdamos į skreitus.

Kumbrinti- (veiksm.) susilenkus eiti, kūprinti. Pvz. Va- senas dvaro miškų eigulys, Ežeris, kumbrina palauke, užknebusia kaip kirkotis nosimi.

Kuočės- (priev.) kartais. Pvz. Mergutė vyresnioji, kuočes, méttrauja į vaikius.

Kūpoti -(veiksm.) vešeti, kilti. Pvz. Metų metais įmežta namų žemė kupojo plačiais varnalėšų lapais, aukštais ir storais builiais ir gurgždžiais.

Kūsteti- (veiksm.) tušteti, džiūti. Pvz. Šventadienio ramybė kuštėjo prisiplakusi prie žemės.

Kvalbonai- (daikt.) moterų drabužių pakraščiuose pagražinimui prisiūvami tam tikri raukčiai, klostės. Pvz. Čia vėl kvalbonus naujus prikirpti.

Kvatinti- (veiksm.) valgyti, ragauti. Pvz. Tai, sakai, ant žuvies pasiukvatijai Gaudentai.

Kvemptis- (veiksm.) ant ko nors lenktis, remtis. Pvz. Snūduriavo užsikvempęs giliomis pastogėmis ant baltais dažytų langinių, ant iš vakaro nušluotų kiemų ir gatves.

Maigai- (daikt.) javų pagrébstos, padraikos, pataršos. Pvz. Neatsispirsti jam – medumi tepa, kaip jauja, būdavo, iškūlus ir pavirtus ant maigų, čia pat po ardais apyaušrio bluostui.

Manta - (daikt.) turtas, daiktais, kapitalas, pinigai. Pvz. Klėties kamaraitėje buvo kita dalis jos mantos.

Marka- (daikt.) linams merkti, linmarka, kiaurai merkiantis lietus. Pvz. Ir markoje gali vandeniu persilieti.

Markysti -(veiksm.) merkti, šlapsti. Pvz. Prikliaukta, jog kiaulės gali markstyti.

Marškonis - (daikt.) lininis, drobinis audeklas. Pvz. Jie draikėsi aplink veidą, išbalusį kaip marškonio skiautis.

Maukšlinti -(veiksm.) mauti kepurę ant akių. Pvz. Dėl tų skrybélių ginčijosi, sakydami, kad vyskupą sutinkant ir lydint, lyg ir nesmagu užsimaukšlinus kepurėmis.

Medinčius- (daikt.) medžiotojas, medėjas. Pvz. Ale mat abu karšti medinčiai, kad kur ugnim.

Mentimas - (daikt.) mišinio masė. Pvz. Tada krėtė samčiu mentimą ant tų šiaudų, kurie turėjo iškošti nepraleidžiant pro varpstės skylę né krislelio.

Menturis - (daikt.) įrankis, kuriuo muša sviestą muštvėje. Pvz. Neskubant, palaukiant ir tirštai, kad menturis stačias stovėtų mentime.

Miešti (veiksm.) daryti mišinį, skiesti, raugti, teikti. Pvz. Sotų ragaišio skonį turėjo ir medaus saldumą, kurį, Kaip žolių gyduolių kartybę, miešė apynių sietos.

Milas- (daikt.) storas, veltas, vilnonis, namų darbo audeklas. Pvz. Apačioje, kur debesys stangūs kaip suveltas milas ir pajuodę, netikėtai prakiūra spraga.

Molkastė- (daikt.) molduobė. Pvz. Pasigaus ir išplukdys molkastėj.

Multaninė -(būdv.) iš multano (flanelės). Pvz. Še, mano multaninės,- greitai pasisiūlė su savu Levukas. Ir jo kapšelis tabokai derinosi prie aprangos.

Nampusė- (daikt.) klojimo, daržinės galasjavams, šienui ir kt. krauti. Pvz. Jis ką tik bluostą tebuvo sudėjęs ir nieko nematė, grabinėdamas kelnių ir slysdamas nuo nampusio.

Našumas- (daikt.) smarkumas, stiprumas, gražumas, greitumas. Pvz. Kas do našumėlis tavo- kaip atvaša iš kelmo.

Nedyvai- (daikt.) nedaug, ne naujiena. Pvz. Nedyvai, kad Stočkus Raubonių dangti galanda.

Nevėšas- (būdv.) nevykėlis. Pvz. Saugojo jį kaip vaiką nevėšą.

Nirti- (veiksm.) širsti, pykti. Pvz. Policininkas aiškiai nирto- jam to nepasleps nuo Levuko – matyti, nė vieno protokolo nesurašė ir nieks ant danties neužpylė.

Niūksoti -(veiksm.) dunksoti, stūksoti. Pvz. Vartai iškilniai niūksojo ant kalnelio.

Nyrinti- (veiksm.) vaikščioti, slankioti dairantis, žiūrinėjant. Pvz. Kur nyrini neužkélęs vartų?

Nytis- (daikt.) atskiras nyčių siūlas su kilpele. Pvz. Jam pasirodė, kad akyse tavaruoja nesugaunamos gyjos, lyg iš rūtimo pro nytis išbėgusios ir padrikusios troboje.

Nuotartis- (daikt.) įtarimas, priekaištolas, pikta apkalba. Pvz. Dideliais šuoliais, kaip kekne per kupstus, laktė mintys ir nuotartys.

Padarynė - (daikt.) patalpa, kur sukrauti padargai. Pvz. Daviau, kas jai priguli. Ir gyvulio, ir grūdais, ir padaryne.

Pagužom- (prieveiksm.) pasilenkė. Pvz. O mes kartais bėgdavim pagužom paruge ir mēgindavom pilvais prišliaužti, kad jas išgašdinus.

Pakabus- (būdv.) patogus, tinkamas, parankus. Pvz. Geresnio ir pakabesnio vis tiek nerasis.

Pakasynos- (daikt.) laidotuvės. Pvz. Nupliko, sakys, kaip Krikštėnų šunbajoris, kuinai kavalšu nepavelka, kad nė atlaidose, nė pakasynose.

Palša- (daikt.) karšis. Pvz. Jie buvo sotinami palšos slėsnumų miglos.

Paméklė - (daikt.) šmékla, vaiduoklis. Pvz. Jau kuris laikas jį buvo nustūmusi kaip baugią paméklę.

Parakti- (veiksm.) parinkti, parakinėti. Pvz. Dar ir atolo dančiu parakti paaug, kai šitaip šilta.

Parėdnė -(daikt.) uškilmės. Pvz. Čionai suvažiuos giedoriai ir kunigai, draugijos bažnytinės su visom parėdnėm.

Pardosas -(daikt.) pardavimas. Pvz. Tai, sakai, ne kažin koks turgus dėl pardoso?

Parmazonas- (daikt.) laisvamanis, nenaudėlis. Pvz. O kai šnekėdavo cicilikai ir kiti parazonai prieš rinkimus turguje, tai dar įsikardavo į kieno drangas.

Pasoda- (daikt.) sodyba. Pvz. Jo pasoda, Kušliškės, naujai perstatyta, glūdėjo už sodžiaus atrėžių, giliai įsigrūdus į Dargaudžių skynimą.

Paslikas-- (būdv.) gulintis išsitiesės, išdrikas, labai silpnas. Pvz. Bet koks tai poilsis, sakykite, taip išdrikus paslikai asloje?

Pašyti (veiksm.) pešioti, kedenti. Pvz. Ant kiečio viršūnės suposi žvali bitlesė, snapu pašydama sparnų plunksnas.

Pašvaipa- (daikt.) nerimtas žmogus. Pvz. Kaip ožys į ganyklą – net užsikosėjo iš linksmumo tas pats paméklė kalvis kaip koks pašvaipa už senių nugaru.

Pašūkos- (daikt.) pakūlos. Pvz. Tvirtos tabokos užtraukus, jį apémė seilėtekis, ir spjaudėsi sau ant pašukinių kelnių.

Patakius- (prieveiksm.) tiesiai. Pvz. Panerdamas ašotį iki gurklio, sémė ir pylė patakiui statinėn.

Pavietrė- (daikt.) smarkus vėjas. Pvz. Nuo pavietrės ir ledų koronės apsaugok, Viešpatie.

Pavilga-(daikt.) valgio pradaras(mėsa, pienas, sūris, ir pan.) pvz. pravers pavilgos kruopelė.

Peisai- (daikt.) žandenos, plaukai. Pvz. Seni žydai, atsisagstę jupas, kasydamiesi peisus snūduriavo antlaiptelių, visiškai įtingę ir suniukę.

Pentelė- (daikt.) geleželė, ant kurios plaka dalgi, kaltukus. Pvz. Skaudūs plaktuko smūgiaių pentelę atsiliepė trobos skliautuose, siekė mišką ir iš ten grīždami beldesi jo galvoje.

Plakas-(daikt.) glėbys, gabalas. Pvz. Vėliau jie mėžė arklių gardus , versdami didžiausiais plakais.

Pluošti- (veiksm.) smagiai eiti, drožti. Pvz. Ir tos tačiau po vieną kamšesi savo mantą ir, nusidulkinusios sijonus ir patampusios nusėdėtas kojas, pluošė į pašalius.

Prajovas- (daikt.) nepaprastas reiškinys, pokštas, išdaiga. Pvz. Žio, tai prajovai svieto...

Priežadas- (daikt.) kubilas. Pvz. Akys nušvito ir kaito ir twinkčiojo paausiai- o būdavo taip, sriūbčiojant drungną ir tunų pirmtakų alų koštuvėse, susédus ratu aplink priežadą.

Prusna -(daikt.) burna, lūpos. Pvz. Tu, begėde, savo prusnas sučiaupk, kad neišmaišyčiau kaip jovalą.

Puduras -(daikt.) plotas tankiau suaugusių medžių, krūmų, javų. Pvz. Baltujų gluosnių pudurėlis spaudėsi įlomyje.

Pusgortinė- (daikt.) pusės gorčiaus indas. Pvz. Nupirk degutą, tai ir pusgortinę pastatysi.

Puskvertė -(daikt.) pusės kvortos (0,82 litro) indas ar kiekis. Pvz. Jis dar nebuvo užmiršęs anos kietos ir smagios baudininko gadynės, kai sublešdavo po puskvortę į kaklą.

Pūkščioti- (veiksm.) pupsėti, puškuoti. Pvz. Jie pūkščia audamiesi kojas, pasidrėbę kur nors ant slenksčio.

Oliuoti- (veiksm.) rėkti, barti, šukauti, klykauti. Pvz. Kai piemenys oliuoja susiginčijami.

Otrus -(būdv.) karštas, édrus. Pvz. Gryna miežių sultis, otrus žemės kraujas.

Raibinti- (veiksm.) daryti, kad raibtų. Pvz. Ranka reikia prisdengti, taip raibina akis.

Rambus- (būdv.) abejingas, nedarbštus. Pvz. Jis tik nusipurtė, kaip varlę sumindės basa koja- rambūs ir dantis paleidę žmonės Gružiškėse.

Ramulę sukti - (veiksm.) mergintis, meilintis. Pvz. Kalvis ramulę suka kuris laikas.

Rasodninkas - (daikt.) daigynas. Pvz. Motina šaukė, pasėjusi už rasodninko.

Razumas -(daikt.) protas, išmintis. Pvz. Nesuprantu, kas do razumas...

Rečiuotas -(būdv.) randuotas, raupuotas. Pvz. Raudona degtinė stiklinėje turėjo tą patį rečiuotas nosies atspalvį.

Rezginėlė -(daikt.) tinklelis, smulkiems daiktams nešti. Pvz. Tuščia pašaro rezginėlė gulėjo po kojų ir liežuviu nebeužgriebiamos šieno pabiros draikėsi ant akmenų.

Riogsoti- (veiksm.) būti padėtam, pastatytam, stūksoti. Pvz. Kiauru dugnu katilas, įtaisytas ant akmenų, riogsojo po lazdyno krūmu, apibėgės degutu ir aplipės pelenais.

Ringuoti - (veiksm.) liūliuoti. Pvz. Ir savo ruožtu kitą posmą ėmė moterys, plonai, ringuodamos.

Tapogi- (prieveiksm.) taip pat. Pvz. O tu gi, žio- naujom kelnėm ir marškinėliais tapogi naujas apvilkta.

Taradeika -(daikt.) vežimas. Pvz. Ta ta ta... pragydo, matykitės, taradeika.

Tavaruoti- (veiksm.) mirgiliuoti, šmékščioti, neaiškiai rodytis. Pvz. Jam pasirodė, kad akyse tavaruoja nesugaunamos gijos, lyg iš rietimo pro nytis išbėgusios ir padrikusios troboje.

Trilenimas -(daikt.) griežimas, dainavimas. Pvz. O, rodos, vienu metu ir čia, ir ten, kaip klastingas svirplio trilenimas.

Triliuoti -(veiksm.) groti. Pvz. Graudžiai spygavo tošelę, ir lygiais pertraukiais triliavo linksmai svirplys, atstatės žiobtus iš plyšio.

Tvarsyti- (veiksm.) nerimti vietoje. Pvz. Ant bobturgio, apie žaliai dažytą paminklo tvorelę, tebesitvarsė kelios moterys, pasiskleidusios uogų ir grybų krepšelius.

Tvaskus - (būdv.) tvaskantis, blizgantis. Pvz. Ir žemė visa, lyg svérėmis užsiémės pūdymas, kvepiančiai tvaski ir krištolaist kaip vandens stiklinė kibirkščiuojanti.

Tvilkti- (veiksm.) kaisti. Pvz. Jo tvirtų apglėbimų šiurpi vilnis tebetvilkė ktūtinę.

Tvoksti- (veiksm.) nerti. Pvz. Žio, ir, nutvoskei, kaip antis į vandenį.

Tvoti- (veiksm.) pamesti, mušti. Pvz. Ją rado, bet kapši su taboka iš už juostos patvojo belakstydamas.

Saladynai -(daikt.) nuo alaus ar degtinės darymo atlikę tirštimai. Pvz. Viralinė tvoskė saladynais.

Salptibė- (daikt.) paslaptis. Pvz. Ji ten judėjo, krypavo, kaip užsidaręs salptybėje burtininkas.

Sambriškis- (daikt.) temimo metas vakare, ryto prietema. Pvz. I tas sambriškas netrukus įsibraus kitas ir apžabals tuo baltumu.

Savastis -(daikt.) nuosavybė. Pvz. Tuo būdu įgyta amžina savastis žemei.

Siūčius- (daikt.) kartas, sykis. Pvz. Kiti žvirbliukai krito žemėn, kai vienu siūčiu išlupdavo kelis.

Skalseti -(veiksm.) užtekti ilgam, taupyt. Pvz. O rankas skalsyk senatvei.

Skalsinti-(veiksm.) po truputi vartoti, kad ilgam užtektų, trukinti, vilkinti. Pvz. Bet šiandien kažin kodėl jau, labai skalsu.

Skausti- (veiksm.) pikta daryti, skriausti. Pvz. Vaikų savo neskirių ir neskausiu.

Skobus -(būdv.) rūgštus. Pvz. Ką besakytmėt, jei būtų suskobės?

Skreitas -(daikt.) prijuostės, sijono priešakinė dalis, suimta kam įdėti, sterblė. Pvz. Kur čia negirdėsi, tėtuši? Kukeno tos, pasikniaudamos į skreitus.

Slisnumas-(daikt.) žemuma, lyguma, įdubimas. Pvz. Jie buvo sotinami palšos slėsnumų miglos.

Stainus-(būdv.) kuris gražios išvaizdos. Pvz. Arkliai staininiai, kaip ugnin.

Staldengtė- (daikt.) staltiesė. Pvz. Lininės staldengtės lamstai, šešioliknyčiai, atausti ažuolo žievė dažtomis gijomis, svirno iki žemės.

Stamantrus- (būdv.) stangrus, standus, elastingas, tvirtas. Pvz. Raudona ir stamantri.

Stebulė- (daikt.) rato daliskurioje sukas ašis. Pvz. Kitą kartą važiuosim, būdavo, pameni, tai pritrūkus susigausi varlę čia pat griovy- šmurkšt į stebutę.

Styplinti- (veiksm.) eiti iš lėto, dideliais žingsniais ar pirštų galais, stypčioti. Pvz. Pirštų galais perstyplino virtuvę atgal, šeimynos kambarius, tada priesieneliu, o i taip miela seklyčios visa persodinta berželiais, siūbtelėjo į veidą.

Stotas- (daikt.) sudėjimas, figūra. Pvz. Sustojęs pailsinti arklių, čia pat vagoje ėmė iškilmingą stotą ir dideliu balsu sakė prakalbą.

Šaižiai- (priev.) aštriai. Pvz. Ar atsimeni, Petrulien? – šaižiai paklausė Miklošienė.

Šešelis- (būdv.) iš šešių eilių. Pvz. O dar šešeiliai – ypatingai akei.

Šekas - (daikt.) žalia, šviežia žolė. Pvz. Tokiu laiku dalgis bjauriai apleistas, atidaužytas į akmenis, greitomis prasisukant šéko ar kapojant diligynes iš patvorių.

Šėmuojanti - (būdv.) matoma. Pvz. Ji apžvelgė sienų paveikslus- vos bešēmuojančias dėmes.

Šildytis- (veiksm.) erzinti. Pvz. Pasiutkailė boba- ji dar šildysis!

Šiulenti- (veiksm.) palengva pūsti, pleventi. Pvz. Kur tyresnė smiltis ir katpėdėlės taip meiliai šiulena?

Šiurmélė- (daikt.) šiurpas. Pvz. Man šiurmélės nubėgo per kūną jį pamačius.

Šiušenimas- (daikt.) šlamėjimas. Pvz. Išgirdau vėjo šiušenimą vinkšnose ir mačiau mediniai spinduliu smūgiais pašiauštą kryžiavonę.

Šiūrenti- (veiksm.) šlamėti, čežeti, kedenti. Pvz. Urniečio sėdybvietė šiūravo suželusia pieva kaip švendrynas paežery.

Šmaižmė- (daikt.) bjaurybė, nenaudėlis. Pvz. Ir gyvatės , ir visokius nedorus vabalus, visokią šmaižmę...

Šmotas- (daikt.) atskira kokio daikto dalis, gabala. Pvz. Koksai pagonės šmotas.

Ulyčgalys- (daikt.) gatvės pabaiga. Pvz. Stasys Kibirų ulyčgaly, suprantama.

Uzbonas - (daikt.) ąsotis. Pvz Kai susėdom prie alaus užbono, tai tik liežuvį pasidėk – bus ko pasiklausyti.

Užknebės- (būdv.) nulinkęs. Pvz. Ežeris, kumbrina palauke, užknebusia kaip kirkotis nosimi ir prišerkšnijusia barzda.

Užkulias- (daikt.) oda. Pvz. Jis turėjo pasiauginęs plaukus, kai kitis tuo tarpu pareidavo nuskusti kaip užkulai.

Užkurinė- (daikt.) mergina, kuri tekėdama priima į savo namus (ūki) vyra. Pvz. Išėjo užkuriom į Pavirsnes, į gyvatynus ir - kaip eketėn.

Užvalda- (daikt.) užvadavimas, pavadavimas. Pvz. Moteriškai didelė išvaizda.

Ūbauti- (veiksm.) ūkauti, šūkauti. Pvz. Ir tyku rudens pavakare, kai ūbauja laukai baigtuvių dainom.

Vaikyštis- (daikt.) vaikas. Pvz. Aš, dėdė, pirti, aš, - pasišoko vaikyštis.

Vaivoras- (daikt.) girtuoklė, mėlynė. Pvz. Vaikai liovėsi sourddėti ir knerkti, išplėtę kaip vaivorus tamsias ir dideles akis.

Valkus- (būdv.) tamsus, lankstus, elastingas. Pvz. Tamsi ir valki puta jau siekė kraštus.

Vampla - (daikt.) burna, snukis, tuščiakalbis. Pvz. Uždaryk vamplas, paršiva, kai tavęs neklausia,- subarė senio balsas.

Varpti -(veiksm.) girgždėti. Pvz. Už durų kniaukė katė, sienoje varpėsi kandis.

Varpēti - (veiksm.) tyliai, neaiškiai kalbėti. Pvz. Žio, jau tau trys metai... kaip greitai... vapėjo senis.

Vasnodamas-(priev.) mosuodamas, plasnodamas. Pvz. Jie susivartė ir plaukė iškilia rikiuote, vasnodami galingais sparnais.

Veblinti- (veiksm.) pamažu, neaiškiai kalbėti. Pvz. Nebereikia žmonėms deguto, - veblino Lapeika.

Verdenė -(daikt.) trykštantis šaltinis, versmė. Pvz. Gyva verdenė gūsčiojo naktis.

Verstuvė -(daikt.) arklo dalis, kur verčia žemes.2. lenktoji plūga, geležis versti žemei. Pvz. Žvengė susiriesdamas, pešiodamas kam už čiupros, kam subelsdamas į kuprą plačia kaip verstuvė plaštaka.

Viensėdija- (daikt.) atskiras žemės sklypas su sodyba, vienkemis. Pvz. Ir viensėdijos sukilusios ant kalnelių ir jų languose saulėlydžių liepsnos.

Vinkšna -(daikt.) toks guobinių šeimos medis. Pvz. Kapelių vinkšnos betgi pašokusios aukščiau miglos ir to dantyto réžio.

Viška- (daikt.) vargonų patalpa bažnyčioje. Pvz. Pamažu ir tos nyko viena po kitos ir pagaliau buvo likę tik keletas ties klaupkomis ir tamsiame kampe po viškonis.

Vyžena- (daikt.) apie ištižusį žmogų. Pvz. Nesiraukyk kaip vyžena, padžiauta ant tvoros.

Volė -(daikt.) medinis kamštis statinei užkišti. Pvz. Kad ir nebuvo pajudinės, iš įpratimo kumštimi sudavė per volę.

Žaizdrė -(daikt.) ugniaukuras, kalvės židinys. Pvz. Ji perėjo srove ir ne jos kūno, bet daiktas, kuriuos nešesi, juos suvirindama kaip žaizdre.

Želdinti- (veiksm.) želti. Pvz. Užsiželdė paspjaudomą palūpy ir vaikšto nelyginant bajoras gūžį išvertęs.

Žerglioti- (veiksm.) eiti išsižergus, pinti. Pvz. Vaitiškis Aleksandra davė jam tabokos prisikišti, klausė, kaip žiemą išmitęs, ar dar nužerglioja kokį krepšelį.

Ževernoti-(veiksm.) niekus kalbėti, plepēti. Pvz. Ak tu pone! Ką ževernoji, seni?

Žlegēti- (veiksm.) varvēti, žlegēti. Pvz. Smilkiniais žliaugė prakaitas.

Zaunyti- (veiksm.) verkšlenti, niekus kalbėti, tauzyti. Pvz. Ko man jų girto zaunijimo klausytis,- klausė savęs.

IŠVADOS

Kūrybinį darbą pradėjau nuo romano „Užuovėja“ skaitymo. Perskaityti šią knygą nebuvo labai lengva, nes daugelio žodžių reikšmių nesupratau.

Skaitydama man neaiškius žodžius žymėjausi, nes turėjau tikslą- sudaryti retų žodžių žodynėlį.

Žodžių ieškoti buvo nelengva, nes kiekvienai raidei skirta po vieną, du ar tris tomus. Kai kurių žodžių nebuvo net žodyne. Šitų žodžių ieškojau Lietuvių kalbos akademiniame žodyne. Surinkdavau apie 300 žodžių, iš kurių daugiausia daiktavardžių ir veiksmažodžių, kiek rečiau pasitaikydavo būdvardžių, prieveiksmių. Visus žodžius sudėjau abécélės tvarka ir kiekvienam suradau po pavyzdį iš romano „Užuovėja“. Buvo žodžių, kurie ne tik nesuprantami, bet ir sunkokai ištariami, pvz. kniumbinti, kniasterēti, garaukščiuoti, švankšti.

Mano sudarytas žodynėlis turėtų padėti tiems, kurie skaitys M. Katiliškio novelių romaną „Užuovėja“ ir nesupras kai kurių žodžių. Įsitikinau, kad M. Katiliškis – retų, vaizdingų žodžių meistras.

Naudota literatūra: M. Katiliškio „Užuovėja“, lietuvių kalbos akademinis žodynas, V. Daujotytė „Lietuvių literatūra“ 12 klasei.